

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет
Центр професійної та післядипломної освіти
Кафедра управління імені Олега Балацького

Шифр _____

Наказ ректора
про затвердження теми

«До захисту допускається»
завідувач кафедри

_____ І.І.Рекуненко

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему

***“Вдосконалення процесів адміністрування податкових платежів (кейс Головного
Управління Державної податкової служби України в Сумській області)”***

за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»
освітньо-професійна програма «Державна служба»

Студента гр. ДС.мз-01с

Осадча Наталія Володимирівна

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр.

Кваліфікаційна робота магістра містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело
_____ Осадча Наталія Володимирівна

***Науковий керівник: кандидат наук з державного управління, старший викладач Деміхов
Олексій Ігоровч***

Суми 2021 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Центр професійної та післядипломної освіти
Кафедра управління імені Олега Балацького

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

_____ 20 ____ р.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА
за спеціальністю

281 Публічне управління та адміністрування (Державна служба)

студенту групи ДС.мз-01с

Осадчій Наталії Володимирівні

1. Тема роботи “Вдосконалення процесів адміністрування податкових платежів (кейс Головного Управління Державної податкової служби України в Сумській області)” затверджена наказом по СумДУ № _____ від „_____” _____ 20 ____ р.
2. Термін подання студентом закінченої роботи _____
3. Мета кваліфікаційної роботи: проведення оцінки та виявлення факторів, які знижують ефективність здійснення податкового адміністрування та розробка рекомендації щодо удосконалення публічного управління у сфері податкового законодавства
4. Об’єкт дослідження: процес податкового адміністрування в Україні
5. Предмет дослідження: практика застосування податкового адміністрування у процесі реалізації основних принципів та засад публічного управління у сфері фінансово- економічної діяльності держави.
6. Кваліфікаційна робота виконується на матеріалах _____
7. Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети.

№ пор.	Назва розділу	Термін подання
I	Теоретичні основи організації процесу адміністрування податкових платежів на сучасному етапі розвитку ринкових відносин.	

II	Аналітичне дослідження процесу адміністрування податкових платежів на сучасному етапі розвитку ринкових відносин	
III	Проблемні аспекти податкового адміністрування та перспективи їх вирішення.	

Зміст завдань для виконання поставленої мети кваліфікаційної роботи магістра:

У розділі 1 студент повинен дослідити _____

У розділі 2 студент повинен провести аналіз _____

У розділі 3 студент повинен обґрунтувати (запропонувати) _____

8. Консультації щодо виконання роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1			
2			
3			

9. Дата видачі завдання _____

Керівник кваліфікаційної роботи

(підпис)

Деміхов О.І.
(П. І. П/б)

Завдання до виконання одержав

(підпис)

Осадча Н.В.
(П. І. П/б)

АНОТАЦІЯ

Розглянуто теоретичні основи організації процесу адміністрування податкових платежів на сучасному етапі розвитку ринкових відносин.

Сформульовано сучасні аспекти адміністрування податкових платежів та визначили основні етапи процесу адміністрування податкових платежів. Також провели дослідження основних положень податкового адміністрування за кордоном.

Проведено аналітичне дослідження процесу адміністрування податкових платежів, ми розглянули організаційні та правові засади діяльності Головного управління Державної податкової Служби України в Сумській області та здійснили аналітичне дослідження стану податкового адміністрування в м. Суми за I півріччя 2021 року.

Визначено проблемні аспекти податкового адміністрування. Розкрито зміст основних проблем у сфері податкового адміністрування та напрацьовано основні напрямки вдосконалення податкового адміністрування державних та місцевих податків.

РЕФЕРАТ

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи

Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, який містить 41 найменувань. Загальний обсяг дипломної роботи становить 41 стор., список використаних джерел – 5 сторінок.

Мета кваліфікаційної роботи: провести оцінку та виявити фактори, які знижують ефективність здійснення податкового адміністрування та розробити рекомендації щодо удосконалення публічного управління у сфері податкового законодавства.

Завдання:

- дослідження сучасних аспектів адміністрування податкових платежів;
- аналіз основних етапів процесу адміністрування податкових платежів;
- дослідження основних положень податкового адміністрування за кордоном;
- проведення аналітичного дослідження податкових платежів та стану податкового адміністрування в м. Суми за I півріччя 2021 року;
- визначення змісту основних проблем у сфері податкового адміністрування;
- розробка основних напрямків вдосконалення податкового адміністрування регіональних та місцевих податків.

Об'єкт дослідження: процес податкового адміністрування в Україні.

Предмет дослідження: практика застосування податкового адміністрування у процесі реалізації основних принципів та засад публічного управління у сфері фінансово- економічної діяльності держави.

Методи дослідження. Методологічною основою роботи є діалектичний метод наукового пізнання, системний підхід, фундаментальні положення економіки, фінансів, податкової системи, інформаційних технологій в бюджетній системі та оподаткування.

Ключові слова: економіка, фінанси, податки, податкова система, публічне управління, адміністрування.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

БКУ – Бюджетний кодекс України;

ПКУ – Податковий кодекс України;

НБУ – Національний Банк України;

МЦВІС Міжнародний центр по врегулюванню інвестиційних суперечок;

ДПС – Державна податкова служба України;

ГУ ДПС – Головне управління ДПС у Сумській області;

ПДВ – податку на додану вартість ;

ПДФО – податок на доходи фізичних осіб ;

СГ – суб'єкти господарювання;

БТІ – бюро технічної інвентаризації.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКОВИХ ПЛАТЕЖІВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ РИНКОВИХ ВІДНОСИН.....	10
1.1 Сучасні аспекти адміністрування податкових платежів.....	10
1.2 Основні етапи процесу адміністрування податкових платежів.....	13
1.3 Дослідження основних положень податкового адміністрування за кордоном.....	15
РОЗДІЛ 2 АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКОВИХ ПЛАТЕЖІВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ РИНКОВИХ ВІДНОСИН.....	19
2.1 Організаційні та правові засади діяльності Головного управління Державної податкової Служби України в Сумській області.....	19
2.2 Аналітичне дослідження стану податкового адміністрування в м. Суми за I півріччя 2021 року	20
РОЗДІЛ 3 ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПОДАТКОВОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.....	26
3.1 Зміст основних проблем у сфері податкового адміністрування	26
3.2 Напрямами вдосконалення податкового адміністрування державних та місцевих податків.....	32
ВИСНОВКИ.....	36
СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ.....	38

ВСТУП

Будь-якій державі не залежно від адміністративно – територіальної форми та державного устрою для повноцінного функціонування на світовій арені потрібні кошти. При цьому основним джерелом їх отримання є податки. Важливо, щоб уся податкова система була ефективною і своєчасно змінювалася відповідно до змін, що відбуваються у країні. А для того, щоб податкова система могла ефективно функціонувати необхідно здійснювати ефективне управління нею. Саме таке управління, яке відбувається на державному рівні, є податковим адмініструванням. Згідно економічному словнику, податкове адміністрування є функціонування податкових органів відповідно до їх компетенції щодо здійснення контролю за дотриманням податкового законодавства України фізичними особами та організаціями. Це означає, що у своїй діяльності податкові органи керуються цілями та завданнями, які покладені на них державою. Варто зазначити, що основна мета податкового контролю – це відстеження моментів, коли податкові агенти «уникають» покладених на них податкових зобов'язань. Ефективна податкова система має відповідати потребам держави та здійснювати грамотне навантаження на платників податків, забезпечуючи при цьому належний рівень контролю з боку фіскальних органів та прозорість порядку оподаткування. Тільки така система може стати бажаною для платника податків та зробити чесною сплату всіх податкових зобов'язань.

Тема податкового адміністрування є актуальною в даний час, оскільки податкове адміністрування має величезний вплив на економіку країни, щорічно до законодавства про податки та збори вносяться корективи, спрямовані на якісне покращення податкової системи. Це підтверджується концепцією економічного та фінансового розвитку України до 2025 року, в якій одним із

ключових напрямів є підвищення стимулюючого впливу податкової системи на розвиток економіки за одночасної реалізації фіскальної функції.

Також варто зазначити, що актуальність податкового адміністрування пояснюється об'єктивним процесом соціально-економічної зміни українського суспільства, який супроводжується постійною модернізацією державних інституцій. Функціонування фінансово – економічної системи будь якої держави загалом залежить від дієвості податкової системи, одного з найважливіших регулятивних інститутів держави.

Результатом постійної діяльності, що здійснюються в Україні у напрямку вдосконалення податкового законодавства стають регулярно внесені зміни у податкове законодавство, велику роль у реалізації яких відіграє податкове адміністрування.

Об'єктом дослідження є процес податкового адміністрування в Україні.

Предмет: практика застосування податкового адміністрування у процесі реалізації основних принципів та засад публічного управління у сфері фінансово- економічної діяльності держави.

Мета: провести оцінку та виявити фактори, які знижують ефективність здійснення податкового адміністрування та розробити рекомендації щодо удосконалення публічного управління у сфері податкового законодавства.

Завдання:

- дослідження сучасних аспектів адміністрування податкових платежів;
- аналіз основних етапів процесу адміністрування податкових платежів;
- дослідження основних положень податкового адміністрування за кордоном;
- проведення аналітичного дослідження податкових платежів та стану податкового адміністрування в м. Суми за I півріччя 2021 року;

- визначення змісту основних проблем у сфері податкового адміністрування;
- розробка основних напрямків вдосконалення податкового адміністрування регіональних та місцевих податків.

Методологічною основою роботи є діалектичний метод наукового пізнання, системний підхід, фундаментальні положення економіки, фінансів, податкової системи, інформаційних технологій в бюджетній системі та оподаткування.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКОВИХ ПЛАТЕЖІВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ РИНКОВИХ ВІДНОСИН

1.1 Сучасні аспекти адміністрування податкових платежів

Фінансова система – це сукупність органів фінансового адміністрування, які здійснюють фінансову діяльність держави [5]. Фінансове адміністрування є розділом ширшої сфери державного адміністрування, і одночасно, включає більш вузькі складові, такі як:

- податкове адміністрування;
- адміністрування інших доходів бюджету.

Співвідношення витрат і результатів одна із найважливіших показників ефективності фінансового адміністрування. При цьому слід мати на увазі не тільки витрати держави, а й витрати інших суб'єктів бюджетного процесу, зокрема платників.

Слід погодитися з думкою ряду українських вчених у сфері фінансово-економічного управління, що у сучасному українському бюджетному законодавстві відсутній повний перелік учасників (суб'єктів) бюджетних відносин [4]. Тільки узагальнення всієї сукупності законодавчих і підзаконних актів, які регулюють процеси формування доходів бюджету, дозволяє визначити повне коло учасників бюджетного процесу та його конкретні функції у ньому.

Відповідно до Бюджетного кодексу України (далі БКУ) доходна частина державного бюджету складається з податкових та неподаткових надходжень бюджетної системи.

Згідно з БКУ до податкових доходів відносяться передбачені податковим законодавством державні податки, збори, а також пені та штрафи.

До неподаткових доходів відносяться:

- доходи від використання майна, що знаходиться у державній власності;
- доходи від платних послуг, що надаються бюджетними установами, що знаходяться у віданні органів державної виконавчої влади;
- кошти, отримані в результаті застосування заходів цивільно-правової, адміністративної та кримінальної відповідальності, у тому числі штрафи, конфіскації, компенсації, а також кошти, отримані в відшкодування шкоди, заподіяної державі та інші суми примусового стягнення.

Нині саме податкові доходи становлять основну частку доходів бюджетної системи України. Відповідно до Податкового кодексу України (ПКУ) до державних податків і зборів відносяться:

- Податки:
 - податок на прибуток підприємств;
 - податок на доходи фізичних осіб;
 - податок на додану вартість ;
 - акцизний податок;
 - мито;
 - екологічний податок;
 - фіскальний сільськогосподарський податок.
- Збори:
 - збір за першу реєстрацію транспортного засобу;
 - рентна плата за транспортування нафти на нафтопродуктів;
 - плата за користування надрами;
 - плата за землю;
 - плата за користування радіочастотними ресурсами України;
 - збір за спеціальне використання води;
 - збір за спеціальне використання лісових ресурсів;
 - збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства;
 - збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ;

- збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію.

До регіональних (місцевих) податків відносяться:

- Податки:
 - податок на нерухоме майно;
 - єдиний податок;
- Збори:
 - збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності;
 - збір за місця паркування транспортних засобів;
 - туристичний збір.

В даний час саме податкові доходи з становлять основну частку доходів бюджетної системи України.

Природа податкових платежів, незважаючи на досить тривалу історію, і сьогодні залишається дискусійною.

Так, під податком розуміється обов'язковий, індивідуально безоплатний платіж, що стягується з організацій та фізичних осіб у формі відчуження, що належить їм на праві власності, господарського відання або оперативного управління грошовими коштами з метою фінансового забезпечення діяльності держави.

Під збором розуміється обов'язковий внесок, що стягується з організацій та фізичних осіб, сплата якого є однією з умов здійснення щодо платників зборів державними органами, іншими уповноваженими органами та посадовими особами юридично значущих дій, включаючи подання певних прав або видачу дозволів.

Дані визначення постійно піддаються різнобічній критиці фахівців (І.Г. Горський [7], В.А. Кашин [8], В.Г. Князев, В.Г. Пансков [9], С.Д. Шаталов та ін.). Головним об'єктом критики є неповнота та неоднозначність даних визначень, що

вимагають додаткових коментарів для їх практичного застосування.

Зміст БКУ у визначає поняття «Виконання бюджетів за доходами». Виконання бюджетів із доходів передбачає:

- перерахування та зарахування доходів на єдиний рахунок бюджету;
- розподіл відповідно до затвердженого бюджету регулюючих доходів;
- повернення зайво сплачених до бюджету сум доходів;
- облік доходів бюджету та складання звітності про доходи відповідного бюджету.

Принциповим, з точки зору адміністрування доходів бюджету є та обставина, що виконання бюджетів за доходами проводиться шляхом зарахування всіх доходів на єдиний рахунок бюджету.

Учасниками процесу формування доходної частини бюджету є:

- платники (юридичні та фізичні особи);
- комерційні банки, які надають послуги банківського рахунку своїм клієнтам, або приймають платежі від фізичних осіб;
- поштові відділення, які приймають платежі від фізичних осіб;
- розрахунково – касові центри Національного Банку України;
- органи Державної казначейської служби України;
- адміністратори доходів бюджету.

1.2 Основні етапи процесу адміністрування податкових платежів

З технологічного погляду виконання бюджету з доходів можна визначити кілька етапів.

Перший етап. Перерахування та зарахування доходів на єдиний рахунок бюджету. Платники податків зобов'язані своєчасно та в повному обсязі перераховувати податки та платежі, надавши до банку відповідні платіжні документи. Банки приймають платіжні документи до виконання та списують

кошти з рахунків платників податків. При сплаті податків фізичними особами банки приймають готівкові кошти. Списання коштів з кореспондентських рахунків банків та зарахування їх на бюджетні рахунки органів Державної казначейської служби України провадиться регіональними відділеннями НБУ. У функції казначейства при цьому входить облік всіх сум, що надійшли за видами платежів і по кожному платнику. Саме органи Державної казначейської служби України отримують витяг з рахунку від банків із додатком розрахункових документів, групують надходження за операційний день за кодами бюджетної класифікації.

Другий етап. Розподіл відповідно до бюджету регулюючих доходів між бюджетами різних рівнів. Усі податкові та неподаткові доходи бюджету систематизовані та мають код відповідно до бюджетної класифікації України. Відповідно до коду, привласненому податку, збору або неподатковому платежу, здійснюється облік і формується щоденний звіт про суми доходів, що надійшли до державного бюджету. Вони ж здійснюють перерахунок надходжень, розподілених до зарахування до бюджетів, з урахуванням відомостей, які у платіжних документах.

При цьому органи казначейства готують та передають територіальним податковим органам зведені реєстри надходжень. Реєстр заповнюється за затвердженою формою та до нього додаються копії платіжних документів, отриманих із банку. В органі казначейства залишається виписка банку. При отриманні відомостей від органів державного казначейства податкові органи здійснюють рознесення платежів, що надійшли, у картки особових рахунків платників податків також відповідно до зазначених у платіжних документах кодів бюджетної класифікації.

Третій етап. Повернення надмірно сплачених до бюджету сум. Інспекції ДПС України, які враховують правильність і своєчасність сплати за видами податків кожним платником податків, у разі переплати по одному виду податку

та недоїмки по іншому, за заявою платника податків уповноважені ухвалити рішення про залік чи повернення відповідних сум. Казначейство має виконати висновок податкового органу та оформити у свою чергу платіжне доручення на повернення чи залік.

Операції з повернення та заліку податків здійснюються в даний час тільки безготівковому порядку. Для отримання сум повернення платникам податків – фізичним особам необхідно відкрити рахунок у кредитній установі.

Четвертий етап. Складання звітності по доходах бюджету. Органи Державної казначейської служби України складають звітність про доходи державного бюджету в розрізі кодів бюджетної класифікації України. При цьому податкові органи також дають звітність про надходження, як у розрізі кодів бюджетної класифікації, так і по групам платників податків.

Показником непотрібного дублювання обліку надходжень до бюджетної системи податкових ступінь є розробка та затвердження великої кількості різних регламентів про обмін інформації між органами Державної казначейської служби України та органами Державної податкової служби України. Потім, ці регламенти доповнюються в цілях автоматизації обміну інформації структурами та форматами електронних повідомлень тощо. Для реалізації обміну інформацією потрібне відповідне технічне забезпечення о, і як результат держава несе величезні витрати.

1.3 Дослідження основних положень податкового адміністрування за кордоном

У практиці податкового адміністрування країн Заходу найбільш поширений є спосіб зарахування (внесення) податкових платежів на єдиний рахунок податкового органу [19]. Податковий орган потім розносить отримані суми за видами податків з урахуванням конкретних податкових зобов'язань

платників податків у їх особових рахунках. Перерахування податкових платежів на бюджетні рахунки казначейства здійснюється податковим органом. Цей порядок сплати податкових платежів дозволяє податковому органу самостійно здійснювати заліки та повернення зайво сплачених сум та виключає необхідність ведення паралельного обліку платежів у розрізі платників різними органами виконавчої влади.

Введення порядку сплати податкових платежів на єдиний рахунок податкового органу, аналогічний порядку, передбаченому Митним законодавством України. За кордоном це дозволяє:

По-перше, забезпечити єдиний порядок сплати податкових та митних платежів.

По-друге, спростити для всіх сторін процедури повернення та заліку, надміру сплачених сум платниками.

По-третє, спростити і саму процедуру сплати податків, через відсутність необхідності заповнення платниками податків великої кількості платіжних документів з величезною кількістю різних реквізитів.

По-четверте, уникнути дублювання обліку доходів платежів по кожному платнику окремими державними органами.

По-п'яте, знизити витрати всіх учасників процесу формування доходів бюджету.

Слід зазначити, що це порядок не порушує основного бюджетного правила – зарахування доходів бюджету на єдиний казначейський рахунок. Як зазначалося, при сучасній системі оподаткування податкові надходження відразу є доходом держави – із цих сум необхідно зробити повернення зайво сплачених податків, коштів, порядку реалізації прав платників податків отримання податкових пільг тощо.

Крім того, як показує практика митних платежів та досвід інших країн, за деякими видами податків доцільно застосовувати тимчасове депонування грошових сум у рахунок майбутніх податкових зобов'язань платників податків.

Слід також погодитись з думкою проф. В.А. Кашина про те, що з'єднання в одному органі (Державній казначейській службі України) видаткових та прибуткових функцій прямо суперечить основному принципу фінансового контролю, за яким забороняється об'єднувати в одних руках збір доходів та реалізацію контрольних функцій у сфері їх витрат [20].

Регламентация адміністрування доходів бюджету, що діє в даний час, є наслідком недостатньої опрацьованості прийнятих законодавчих актів, їх орієнтації на миттєві та профільні інтереси окремих міністерств та органів державної влади без урахування проблем платників податків та комплексного системного підходу до оцінки наслідків змін, що здійснюються. Ця тенденція може ще більше посилитися надалі, якщо функції розробки податкової політики та механізмів податкового адміністрування будуть виключною компетенцією одного відомства – Мінфіну України. Тоді, як справедливо зазначають багато фахівців, податкова політика буде підпорядкована двом яскраво вираженим пріоритетам цього відомства – безумовному забезпеченню надходжень до бюджету та формуванню абсолютно прозорої системи виконання бюджету як за доходами, так і за видатками, що не враховує витрати платників податків на участь у цій системі. [21].

Наслідком такого підходу є постійне ускладнення податкового адміністрування, збільшення трудомісткості податкових процедур для всіх учасників податкового процесу, і, зрештою, зростання видатків як з боку держави, так і з боку платників податків. У той же час, як уже зазначалося вище, досвід податкового адміністрування низки розвинених західних країн показує, що можливий інший шлях, коли реформування та розвиток податкової системи реально ґрунтуються на принципах спрощення податкових процедур і це є

однією з базових основ підвищення ефективності державного фінансового адміністрування.

Очевидно, що система адміністрування доходів бюджету, що формується, не може бути визнана задовільною, а є дуже суперечливою, а так само витратною як для платників, так і для держави. З метою досягнення належного стану системи державних фінансів та її ефективного функціонування необхідне наукове опрацювання концепції фінансового адміністрування.

РОЗДІЛ 2 АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКОВИХ ПЛАТЕЖІВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ РИНКОВИХ ВІДНОСИН

2.1 Організаційні та правові засади діяльності Головного управління Державної податкової Служби України в Сумській області

Головне управління ДПС у Сумській області (ГУ ДПС) є органом територіальної організації. ГУ ДПС у Сумській області був створений на законодавчих засадах та є окремою структурно-організаційною ланкою Державної податкової служби України (ДПС).

У своїй діяльності ГУ ДПС спрямований на виконання повноважень ДПС в Сумському регіоні.

Свою фінансово- економічну та організаційно – правову діяльність буде на основі положень Конституції і законів України, указів Президента України та постанов Верховної Ради України, актів Кабінету Міністрів України, наказів Мінфіну та іншими законодавчими актами.

Органами управління та керівництва ГУ ДПС у Сумській області є Кіяшко Наталія Володимирівна – начальник ГУ ДПС у Сумській області, як окремого підрозділу Державної податкової служби України.

Заступниками начальника є Мазуренко Олексій Володимирович та Мельник Юрій Володимирович.

Основними задачами ГУ ДПС у Сумській області виступають:

- забезпечення організації та виконання державної податкової політики, яка передбачена законодавчими актами різних рівнів;
- контроль за надходженням до бюджетів та державних цільових фондів податків, зборів, платежів;

- виконання державної політики у сфері контролю за процесом виробництва спирту, алкогольних та тютюнових виробів;
- контроль за виконанням державної політики за своєчасністю здійснення розрахунків в іноземній валюті у визначений законом термін;
- контроль за дотриманням порядку проведення розрахунково – касових операцій у т. ч. проведення готівкових розрахунків;
- контроль за наявністю ліцензій на ті види господарської діяльності які в обов'язковому порядку підлягають ліцензуванню;

Серед головних завдань ГУ ДПС у Сумській області можна сформулювати:

- здійснення сервісного обслуговування платників податків ;
- здійснення реєстрації та ведення обліку платників податків;
- формування та ведення Державного реєстру фізичних осіб платників податку;
- формування Єдиного банку щодо інформації про юридичних осіб – платників податку;
- виконання інших функцій з сервісного обслуговування платників податків, які передбачені діючим законодавством України.

2.2 Аналітичне дослідження стану податкового адміністрування в м. Суми за I півріччя 2021 року

Аналітичне дослідження стану податкового адміністрування в м. Суми за I півріччя 2021 року проведемо на основі Звіту про виконання плану роботи Головного управління ДПС у Сумській області.

Згідно проаналізованих нами даних, які містилися у Звіті індикативні показники зі збору платежів до державного бюджету виконано на 110,8 %, фактично збір склав 4358,1 млн. грн.

До загального фонду державного бюджету надійшло 4342,1 млн. грн., індикативний показник виконано на 110,9 %.

У розрізі основних бюджетоформуючих податків надійшло:

- податку на прибуток – 221,2 млн. грн.(індикативний показник виконано на 141,1 %, додатково – 64,4 млн. грн.);
- податку на додану вартість – (далі ПДВ) – 1511,3 млн. грн (індикативний показник виконано на 110,0 %, додатково – 137,5 млн. грн.);
- акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) – 12,6 млн. грн. (індикативний показник виконано на 115,3 %, додатково – 1,7 млн. грн.);
- податку на доходи фізичних осіб (далі – ПДФО) – 817,5 млн. грн. (індикативний показник виконано на 94,6 %, недобір – 46,7 млн. грн.);

У порівнянні до відповідного періоду минулого року забезпечено приріст надходжень на 135,6 млн. грн. (19,9 %).

- рентної плати за користування надрами – 1478,1 млн. грн. (індикативний показник виконано на 121,7 %, додатково – 263,1 млн. грн.);
- військового збору – 228,9 млн. грн. (індикативний показник виконано на 99,1 %, недобір – 2,1 млн. грн.). У порівнянні до відповідного періоду минулого року забезпечено приріст надходження на 47,7 млн. грн (індикативний показник виконано на 102,1 %, додатково – 0,4 млн. грн);
- частина чистого прибутку (доходу) – 17,4 млн. грн. індикативний показник виконано на 123,2 %, додатково – 3,3 млн. грн.);
- екологічного податку – 19,7 млн. грн. (індикативний показник виконано на 107,8 %, додатково – 1,4 млн. грн.);

До спеціального фонду державного бюджету у звітному періоді надійшло 16,0 млн. грн. (індикативний показник виконано на 104,7 %, додатково – 0,7 млн. грн.).

Індикативні показники зі збору платежів місцевих бюджетів виконано на 99,3 %, сума фактичного збору – 3540,5 млн. грн., у т. ч. до :

- загального фонду місцевого бюджету – 3527,5 млн. грн. – 1511,3 млн. грн (індикативний показник виконано на 99,3 %, недобір – 24,5 млн. грн.). У порівнянні до відповідно періоду минулого року надходження збільшилися на 564,7 млн. грн. (19,4 %).

Надходження єдиного внеску становили 3017,6 млн. грн. (індикативний показник виконано на 112,5 %, додатково – 334,2 млн. грн.). У порівнянні до відповідного періоду минулого року надходження збільшилися на 559,1 млн. грн. (22,7 %).

Постійно здійснювався моніторинг фінансово – господарських операцій платників на наявність податкових ризиків з метою унеможливлення витрат бюджету.

Про виявлені податкові ризики діяльності платників податків інформовано відповідні структурні підрозділи ГУ ДПС (187 службових записок).

Протягом аналізованого проведено 7 засідань робочої групи щодо відпрацювання ризикових суб'єктів господарювання (далі СГ), які задіяні або можуть бути задіяні у схемах формування фіктивного податкового кредиту. Так, у звітному періоду відпрацьовано 67 СГ ризикових категорій.

У звітному періоді вжито заходи щодо своєчасності та повноти сплати податку на прибуток СГ.

Так, надходження податку на прибуток до зведеного бюджету становили 249 млн. грн (індикативний показник виконано на 144,9 %, додатково – 77,3 млн. грн.).

Задекларовані платниками податків суми податку на прибуток сплачено до бюджетів у повному обсязі.

За результатами проведеної роботи щодо адміністрування податкових платежів 313 СГ подали нові звітні декларації щодо:

- зменшення збитків – 266 СГ (на 220,8 млн. грн.) ;
- ліквідації збитків- 39 СГ (на 145,4 млн. грн.);
- збільшення податку на прибуток – 18 СГ (на суму 0,7 млн. грн).

За результатами проведених камеральних перевірок декларацій з податку на прибуток :

- зменшено збитки – 6 СГ на суму 167,8 тис. грн.;
- дораховано податку на прибуток – 4 СГ на суму 74,3 тис. грн..

Результати нашого аналізу процесу адміністрування податків ГУ ДПС було з'ясовано, що даним органом постійно проводився моніторинг сплати відрахувань до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями, а також проводився аналіз відповідності чистого прибутку.

ГУ ДПС протягом першого півріччя 2021 року забезпечило проведення заходів контролю податкової звітності платників податків ПДВ у частині правомірності декларування сум бюджетного відшкодування ПДВ. Проведено 454 перевірки СГ у т. ч. :

- 364 – камеральних перевірки СГ (юридичні особи);
- 22 – документальні позапланові виїзні перевірки;
- 68 – камеральних перевірки фізичних осіб – підприємців.

За рахунок контрольно – перевірочних заходів відмовлено у бюджетному відшкодуванні ПДВ 22 СГ (юридичні особи) на загальну суму 2,4 млн. грн., зменшено від'ємне значення на 0,3 млн. грн.

Щомісячно проводився аналіз щодо відповідності сум податкових зобов'язань з ПДВ, що підлягають сплаті за наслідками звітного податкового періоду та тими сумами ПДВ, що перераховуються до державного бюджету з рахунку платника у системі електронного адміністрування ПДВ.

За даними декларацій з ПДВ обсяги позитивних нарахувань становили:

- СГ (Юридичні особи) – 1508,9 млн. грн.;
- ФОП – 22,7 млн. грн.

В автоматичному режимі сформовано реєстри на сплату ПДВ у повному обсязі. Зазначені реєстр своєчасно підтверджені на направлені до ГУ ДКСУ у Сумській області для перерахування ПДВ до державного бюджету.

Забезпечено здійснення дієвого контролю за повнотою нарахування та сплати екологічного податку, рентної плати, податку на майно, єдиного податку та інших платежів. У т. ч. проводився аналіз стану надходження до бюджетів усіх рівнів у розрізі джерел доходів та бюджетоутворюючих платників податків.

За результатами проведеної роботи та вжитих заходів забезпечено надходження з :

- рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів – 71,9 млн. грн., додатково – 3,9 млн. грн.;
- рентної плати за спеціальне використання води – 7,4 млн. грн., додатково – 0,9 млн. грн.;
- рентної плати за користування надрами – 1561,9 млн. грн., додатково – 275,8 млн. грн.;
- рентної плати за користування радіочастотними ресурсами України- 0,4 млн. грн.;
- екологічного податку – 32,8 млн. грн., додатково – 3,3 млн. грн.;
- податку на майно плати за землю : з юридичних осіб – 395,6 млн. грн., додатково – 26,3 млн. грн., з фізичних осіб – 33,1 млн. грн.;
- податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки: з юридичних осіб – 27,3 млн. грн., додатково – 2,4 млн. грн., з фізичних осіб – 7,3 млн. грн.;
- єдиного податку з фізичних осіб (І – ІІІ) – 277,6 млн. грн.;

Забезпечено проведення аналізу декларування рентних платежів та екологічного податку з метою виявлення та упередження ризиків необґрунтованого зменшення платниками – юридичними особами рівня нарахування і сплати платежів.

За результатами проведеної роботи 6 СГ подали уточнюючі податкові декларації.

Протягом аналізованого нами періоду вживалися заходи щодо контролю за повнотою нарахування та своєчасністю сплати акцизного податку відповідно до діючих ставок податку на підакцизні товари.

За результатами вжитих заходів, надходження акцизного податку до державного бюджету становили 12,6 млн. грн. та місцевих бюджетів- 74,2 млн. грн.

У звітному періоді проведено 10023 камеральних перевірок декларацій акцизного податку. Усі СГ задекларували зобов'язання з акцизного податку відповідно до діючих ставок на підакцизні товари.

Разом з тим застосовано штрафних санкцій за результатами проведених камеральних перевірок декларацій акцизного податку на загальну суму 199,3 тис. грн.

Аналізуючи звітність та інформативні матеріали щодо діяльності ГУ ДПС у Сумській області необхідно відмітити ефективність діяльності даного органу у сфері організації та контролю за здійсненням процесу адміністрування податкових платежів.

РОЗДІЛ 3 ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПОДАТКОВОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

3.1 Зміст основних проблем у сфері податкового адміністрування

Проблеми податкового адміністрування, в силу двоїстої природи самих податків слід розглядати з позицій податкових органів та з позицій платників податків. Українські податкові органи визнають нині недосконалість порядку реєстрації та обліку платників податків, що не дозволяє здійснювати ефективний податковий контроль. Ця проблема пов'язана з регламентами роботи податкових адміністрацій з платниками податків, які, на жаль, не відповідають належним вимогам якості. У цьому зв'язку Державна податкова служба України (ДПС) ставить завдання вдосконалення методів податкового адміністрування.

Наука та практика вже виявили потребу у суттєвій зміні структур та функцій податкових адміністрацій, напрямів податкової політики та методичних засад податкового адміністрування. Це стало причиною прийняття кардинальних заходів, аж до чергового етапу податкової реформи. Розглянемо деякі характерні, особливо для регіональних податкових органів, проблеми податкового адміністрування.

Перша проблема пов'язана з удосконаленням реєстрації та обліку платників податків. З 2014 р. у Російській Федерації діє спрощений порядок реєстрації платників податків у режимі одного вікна. Спрощення реєстраційного режиму призвело до збільшення кількості організацій, що створюються під конкретну операцію або на конкретний термін, не мають на меті вести будь-яку діяльність. Тому збільшується кількість організацій, які не надають звітність або надають «нульові» баланси.

Одним з основних напрямків у роботі з державної реєстрації в даний час є запобігання державній реєстрації юридичних осіб, пов'язаних із «захопленням» фірм та реєстрацією «фірм-одноденок», а також проведення контрольних заходів, спрямованих на перетин діяльності та розрив економічного протиправного зв'язку між «фірмою одноденкою» та платником податків.

З метою відстеження «фірм-одноденок» на етапі державної реєстрації необхідно створення інформаційних ресурсів, що містять найповніші відомості про юридичних осіб. Використання таких інформаційних ресурсів у контрольній роботі податкових органів, а також правоохоронних органів та кредитних установ може послужити надійним засобом припинення створення нових фірм та виявлення для вжиття відповідних заходів існуючих фірм-одноденок.

Слід зазначити, що в даний час розвивається процес міграції платників податків, внаслідок якого ускладнюється стягнення заборгованості з податків та зборів. За даними ДПС України, в 2020 р. почастишали випадки імміграції платників податків з великими сумами заборгованості з податків, що завдає збитки державі.

Податкові органи часто не знаходять організації, що змінили місце знаходження, за тими адресами, які вказані в документах реєстрації та в установчих документах. Зупинити потік «хибної» міграції на практиці складно у зв'язку з тим, що державна реєстрація, пов'язана зі зміною місця знаходження здійснюється в органі реєстрації за колишнім місцем знаходження організації-платника податків. Крім того, платники податків-мігранти часто мають ознаки недобросовісності.

Тому податковий контроль повинен спиратися на проведення наступних заходів:

- створення інформаційного ресурсу, що містить відомості про організації, що не надають податкову бухгалтерську звітність з моменту державної реєстрації;
- встановлення фактів недотримання порядку оплати статутного капіталу;
- виявлення фактів подання недостовірних відомостей чи документів, що містять свідомо неправдиву інформацію про заявника, засновника, адреси місця знаходження, особи, яка має право без довіреності діяти від імені юридичної особи;
- виявлення фіктивних угод платників податків з «фірмами-одноденками» з метою визнання їх недійсними (нікчемними);
- пред'явлення позовів до платників податків, тим, хто отримав необґрунтовану податкову вигоду в результаті укладання з «фірмою-одноденкою» угод, спрямованих на ухилення від сплати податків;
- використання «фірми-одноденки» як «живця» для проведення заходів щодо припинення протиправної діяльності великих фірм, які використовують «послуги» «фірм-одноденок»;
- публічне інформування шляхом розміщення на сайті та у ЗМІ інформації про результати роботи податкових органів щодо протидії створення та функціонування «фірм-одноденок» з метою виключення попиту на послуги «фірм-одноденок».

Друга проблема сучасного податкового адміністрування пов'язана з необхідністю удосконалювати регламенти роботи податкових органів із платниками податків.

Також хотілося б зазначити, що важливим напрямком є створення максимально комфортних умов для своєчасного та повного виконання платниками податків обов'язків зі сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів, формування податкової культури та створення позитивної репутації податкової служби. Для реалізації цих завдань використовуються різні форми та

методи роботи з платниками податків: від традиційних (розробка інформаційних матеріалів, проведення семінарів, робота телефонів довідкової служби тощо) до новаторських (надання зручних, надійних способів інформаційного впливу на основі інформаційних технологій).

Прийом платників податків ведеться в робочі дні, протягом усього робочого дня, без перерви на обід, за змінним графіком. На період деклараційної кампанії за необхідності графік роботи інспекцій змінюється: подовжується робочий день, прийом платників податків ведеться у вихідні дні. У період «пікових» навантажень (деклараційна кампанія, випадки нестачі спеціалістів відділів роботи з платниками податків) для роботи з обслуговування платників податків залучаються працівники інших відділів. В інспекціях, обладнаних операційними залами, організовуються робочі місця для начальника відділу роботи з платниками податків.

Ефективною мірою є також установка «гостевих» комп'ютерів для введення та коригування податкової та бухгалтерської звітності, а також для забезпечення можливості платника податків користуватись довідково-правовими системами. А з метою забезпечення якості обслуговування платників податків управліннями ДПС України має бути організований контроль інспекцій у цьому напрямку, а також проводиться перевірка організації роботи з платниками податків в операційних залах інспекцій.

Одним із пріоритетних напрямків роботи з платниками податків є вдосконалення порядку подання податкової звітності по телекомунікаційним каналам зв'язку.

Найпоширенішим методом роботи з платниками податків вважається організація податковими органами систематичної роботи із запитами та листами платників податків про чинному законодавстві, про податки та збори, порядку обчислення та сплати податків та зборів, права та обов'язки платників податків

тощо. Запити та звернення платників податків приймаються поштою, телекомунікаційними канали зв'язку.

Відповіді на найпоширеніші питання платників податків можуть надаватися не тільки платникам податків, які їх задали, але можуть бути озвучені у засобах масової інформації. На підставі аналізу питань, що надходять від платників податків, в інспекціях доцільно формування інформаційних папок «Відповіді на найбільш актуальні питання» та розміщення їх у операційних залах та на стійках (в інспекціях, не обладнаних операційними залами). Це дозволить скоротити кількість звернень платників податків.

Податковими органами ведеться прийом платників податків з питань роз'яснення податкового законодавства, а також інформування про стан розрахунків з податків, зборів, пені та штрафів. В управліннях та інспекціях працюють телефони «гарячої лінії», на які надходять дзвінки з питань легалізації заробітної плати та оренди майна. Дзвінки заносяться в спеціальний журнал, а інформація про них передається до відділу контрольної роботи для проведення заходів.

Найбільш актуальні питання, що часто ставляться, розглядаються при проведенні семінарів, а також використовуються при підготовці матеріалів для засобів масової інформації та формування різних інформаційних матеріалів. Тематика податкових органів семінарів традиційно розробляється з урахуванням змін, що вносяться до законодавства про податкові і зборах, на основі аналізу питань, що надійшли та помилок, які допускаються платниками податків при складанні звітності. Інспекціями щоквартально розробляються графіки семінарів, які затверджуються начальниками інспекцій і направляються в управління для розміщення в Інтернеті та у засобах масової інформації.

Податкові органи спільно зі спеціалізованими організаціями (вузами, аудиторськими та бухгалтерськими об'єднаннями тощо) проводять курси та семінари для керівників та бухгалтерів підприємств, індивідуальних

підприємців з метою встановлення більш тісної співпраці податкових органів із представниками малого бізнесу та надання їм інформаційної та правової підтримки. А також для підвищення рівня податкової культури серед платників податків. Податкові органи регулярно проводять спеціалізовані семінари та консультації.

Ще одним інструментом роботи податкових органів з платниками податків є аудіо- та відеоматеріали. Наприклад, з метою інформування платників податків – фізичних осіб про наслідки несплати транспортного та земельного податків, а також з метою зниження заборгованості з цих податків може використовуватися система звукового інформування, демонстрація відеороликів, організація мобільних робочих місць у великих торгових центрах, виготовлення та розповсюдження інформаційних матеріалів (буклетів, листівок) та ін.

У рамках заходів щодо вдосконалення роботи з платниками податків організуються заняття персоналу із залученням психолога для набуття психологічних навичок роботи з платниками податків та психологічного розвантаження спеціалістів з роботи з платниками податків.

Для формування лояльного ставлення до податків у громадян податковими органами має проводитися роз'яснювальна робота у цьому напрямі серед платників податків різних вікових категорій. Особлива увага повинна приділятися навчанню податкової грамотності підростаючого покоління. Позитивним досвідом є активна співпраця податкових органів та спеціалізованих вузів, відкриття на базі управлінь ДПС України спеціалізованих кафедр, підготовка та спільне проведення лекційних і практичних курсів, олімпіад і т. п. Окремим напрямком має стати розвиток професійної орієнтації учнів старших класів загальноосвітніх шкіл.

Третя проблема податкового адміністрування безпосередньо стосується діяльності податкових органів на місцях. Ситуація адміністрування майнових

податків має важливе значення, оскільки їх величина практично залежить від умов діяльності платників податків. В той же час такі місцеві податки, як земельний податок та податок на майно фізичних осіб є основою бюджетів багатьох муніципальних закладів. Зупинимося на проблемах, що виникають при адмініструванні даних податків.

Величина місцевих податків безпосередньо не залежить від умов господарювання, розвитку економіки та фінансово-економічної кризи. Саме тому адміністрування майнових податків набуває в даний час особливу актуальність. Адже якщо не буде доходів в муніципалітетах першого рівня, не можна вирішити основні питання, пов'язані з життєзабезпеченням окремих поселень (муніципальних закладів).

Слід визнати, що до недавнього часу адміністрування майнових податків здійснювалося за залишковим принципом, оскільки витрати на їх адміністрування були більшими, ніж прибутки від них. В даний час, у зв'язку з переходом нові принципи оподаткування нерухомості на основі ринкової (кадастрової) оцінки, ці податки стають бюджетоутворюючими для муніципальних одиниць.

Підвищення якості податкового адміністрування місцевих податків багато в чому залежить від організації взаємодії територіальних органів ДПСС України та державної і регіональної влади.

3.2 Напрямами вдосконалення податкового адміністрування державних та місцевих податків

Основними напрямками вдосконалення податкового адміністрування регіональних та місцевих податків є такі:

1. Організація ефективного інформаційного обміну з органами реєстрації. Базу даних для обчислення майнових податків податкові органи

змушені формувати за відомостями різних інформаційних ресурсів і багаторазово вводити у свою інформаційну систему різні відомості по одному і тому ж платнику податків, у тому числі і вручну.

2. Вирішення питань оподаткування пайових земель. В даний час існують певні проблеми із залученням до сплати земельного податку власників земельних паїв, які отримали їх при приватизації на початку 1990-х років.

3. Підвищення зацікавленості громадян та суб'єктів господарювання в оформленні своїх прав на об'єкти нерухомості. Ця проблема виникає через суттєві витрати на кадастровий облік цих об'єктів, а також через непрозорість та складності самої процедури оформлення відповідних документів.

На кадастрових картах територій є «білі» плями. Причина в тому, що голови деяких адміністрацій та старости територіальних громад, чії бюджети формуються за рахунок місцевих податків, по-перше, не займаються інвентаризацією об'єктів нерухомості з метою подальшого використання податкового потенціалу своєї території, а по-друге, найчастіше і не мають достатніх законодавчих та організаційних можливостей до примушення фактичних власників об'єктів нерухомості стати на кадастровий облік. Відповідно, місцеві бюджети недоотримують належні їм податкові надходження.

Для вирішення цієї проблеми необхідно прийняти програму бюджетного співфінансування землевпорядних робіт для мотивації громадян та суб'єктів господарювання до реєстрації своїх прав на об'єкти нерухомості У цій програмі передбачається спільне фінансування витрат на проведення кадастрового обліку об'єктів нерухомості: за рахунок коштів суб'єкта права, коштів територіальних громад та коштів регіонального бюджету З метою підвищення ефективності заходів програми слід оголосити тимчасовий діпазон її дії – не більше двох років із можливою пролонгацією у разі успішної реалізації проекту. Це забезпечить мотивацію суб'єктам права отримати бюджетну субвенцію, яка у

майбутньому буде повернена у формі податкового платежу. Крім цього слід провести широку роз'яснювальну роботу з населенням та мотивувати голів муніципальних одиниць шляхом запровадження критерію оцінки їх діяльності у вигляді приросту податкової бази по підвідомчій їм території, а також враховувати цей критерій при розподілі коштів фонду співфінансування на вирівнювання забезпеченості муніципальних утворень одиниць бюджетними субсидіями.

4. Формування у виконавчих органах влади інструментів для примушення до реєстрації об'єктів нерухомості В якості прикладу можна навести ситуацію, коли у базі даних реєструючого органу фактично відображений садовий будиночок, а на земельній ділянці є особняк. Вирішенням подібної проблеми може стати візуальна оцінка нерухомості та на її основі нарахування відповідних податків. З правової точки зору порушення не буде, оскільки йдеться про реалізацію податковим органом повноважень, передбачених у Податковому кодексі України. Але для цього необхідно змінити законодавство та надати відповідні права податковим органам або муніципалітетам для проведення такої візуальної оцінки. Корисним може виявитися світовий досвід вирішення цієї проблеми, наприклад, у США у штаті податкових органів є оцінювачі.

Спрощений порядок реєстрації прав на об'єкти нерухомості при дачній амністії не дає змогу проводити податковий облік цих об'єктів через відсутність інвентаризаційної вартості. Щодо питання оформлення у спрощеному порядку прав громадян на окремі об'єкти нерухомого майна діє так звана дачна амністія – спрощений порядок реєстрації прав на житлові будівлі на дачних та садових ділянках, господарські будівлі, індивідуальні гаражі відповідно до декларації про об'єкт нерухомого майна.

У вказаній декларації відсутні відомості про інвентаризаційну вартість майна. Таким чином, будівлі, що реєструються у спрощеному порядку, не

проходять облік в органах БТІ – за ними не визначається інвентаризаційна оцінка. Отже, такі об'єкти не враховуються з метою оподаткування. Вирішенням проблеми також може стати візуальна оцінка нерухомості з метою податкового обліку, а в майбутньому перехід на сплату податку на нерухомість.

5. Надсилання повідомлень громадянам інших міст. Якщо об'єкти нерухомого майна та земельні ділянки розташовуються на території іншого податкового органу (не за місцем проживання фізичної особи), відомості про зміну місця проживання фізичної особи в цей податковий орган не спрямовуються. Тому в ньому відсутня інформація про фактичне місце проживання платника і податкове повідомлення на сплату податку не доходить до адресата. Проблему можна вирішити шляхом створення електронної адресної бази Міграційної служби України на федеральному рівні та доступу до неї податковим органам.

Актуальною також є проблема, пов'язана з тим, що об'єкти нерухомого майна та земельні ділянки розташовані на території іншого податкового органу (не за місцем проживання фізичної особи) та відомості про зміну місця проживання фізичної особи у цей податковий орган не спрямовуються. В результаті в ньому немає відомостей про фактичне місце проживання платника та податкове повідомлення на сплату податку часто не доходить до адресата.

6. Реалізація моделі «одного пакета» для платника податків. ДПС України внесла пропозицію про заміну контролю над сплатою кожного виду податку із фізичних осіб новою моделлю «об'єкт контролю — платник податків».

Запропонована новація дозволить більш ефективно контролювати сплату податків фізичними особами та скоротить витрати податкових органів на розсилку повідомлень про сплату податку. Крім того, скоротиться час технологічних процесів за нарахуванням податків. Запропоновані нововведення дозволять створити єдиний пакет сплачуваних громадянином податків, до якого увійде вся інформація про зобов'язання фізичної особи.

ВИСНОВКИ

Глобалізація економіки, інтеграція України у світовий економічний простір, укладання міжнародних договорів та угод є в даний час основою гармонізації податкових систем, оподаткування та податкової політики країн світової спільноти. Податкова політика є частиною всієї економічної політики держави та реалізується через систему державних процесів у області податків та оподаткування. Більше того, податкова політика відбиває міру державного втручання у економіку, що визначається масштабами валового національного продукту (ВНП), що перерозподіляється через державний бюджет, а також ступенем впливу податкових м'р на розміщення ресурсів у реальному секторі економіки.

Увага до концепції податкової гармонізації виникла у процесі розвитку економічної інтеграції у рамках Європейського Союзу (ЄС). Україна має безліч податкових угод, ув'язнених не лише з країнами Європи, а й Азії, Північної Америки, що дозволяє постійно модернізувати колишні угоди, реформувати податкову систему та розвивати податкову адміністрування.

Вирішення проблеми гармонізації податкового адміністрування залежить від розробки спільних із країнами-партнерами принципів, специфічних форм та методів податкового контролю, уніфікації складу порушень податкового законодавства та системи штрафних санкцій. Для цього, безумовно, необхідно ефективніше вирішення проблем податкового адміністрування всередині країни та у її регіонах.

Регламентация адміністрування доходів бюджету, що діє в даний час, є наслідком недостатньої опрацьованості прийнятих законодавчих актів, їх орієнтації на миттєві та профільні інтереси окремих міністерств та органів державної влади без урахування проблем платників податків та комплексного системного підходу до оцінки наслідків змін, що здійснюються. Ця тенденція

може ще більше посилитися надалі, якщо функції розробки податкової політики та механізмів податкового адміністрування будуть виключною компетенцією одного відомства – Мінфіну України.

Очевидно, що система адміністрування доходів бюджету, що формується, не може бути визнана задовільною, а є дуже суперечливою, а так само витратною як для платників, так і для держави. З метою досягнення належного стану системи державних фінансів та її ефективного функціонування необхідне наукове опрацювання концепції фінансового адміністрування.

В першому розділі дипломної роботи ми розглянули теоретичні основи організації процесу адміністрування податкових платежів на сучасному етапі розвитку ринкових відносин. Сформулювали сучасні аспекти адміністрування податкових платежів та визначили основні етапи процесу адміністрування податкових платежів. Також провели дослідження основних положень податкового адміністрування за кордоном.

У другому розділі нами було проведено аналітичне дослідження процесу адміністрування податкових платежів, ми розглянули організаційні та правові засади діяльності Головного управління Державної податкової Служби України в Сумській області та здійснили аналітичне дослідження стану податкового адміністрування в м. Суми за I півріччя 2021 року.

Третій розділ нашого диплому був присвячений проблемним аспектам податкового адміністрування. Ми розкрили зміст основних проблем у сфері податкового адміністрування та напрацювали основні напрямками вдосконалення податкового адміністрування державних та місцевих податків.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ :

1. Податковий кодекс України // Закон України № 2755-VI від 02.12.2010 р. *Голос України* — № 229, / № 229-230 зі змінами та доповненнями станом на 21.11.2021 р.
2. Закон України від 15.06.2021 № 1539-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання детінізації доходів та підвищення податкової культури громадян шляхом запровадження одноразового (спеціального) добровільного декларування фізичними особами належних їм активів та сплати одноразового збору до бюджету»
3. Закон України від 06.10.1998 № 161-XIV «Про оренду землі» (зі змінами та доповненнями)
4. Закон України «Про оцінку земель» від 11.12.2003 № 1378-IV (із змінами і доповненнями)
5. Закон України від 19.06.2003 №973-IV «Про фермерське господарство» (із змінами і доповненнями)
6. Закон України від 05.04.2007 № 877-V «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (із змінами та доповненнями)
7. Закон України від 21.06.2018 року №2473-VIII «Про валюту і валютні операції» (зі змінами та доповненнями)
8. Аландаров Р.А. Резерви зростання доходної бази бюджетів бюджетної системи України // *Фінансова аналітика: проблеми та рішення*. 2018. № 43. – с. 27-39.
9. Алієв Б. Х., Алімірзоева М. Г., Ільясбеков І. А. Удосконалення податкового адміністрування в сучасних умовах // *Економіка та підприємництво*. – 2017. – №. 7. - с. 555-559.

10. Анісімов А. Л. Ефективність податкового адміністрування у податковій системі України // Відомості КНЕУ. – 2019. – №. 1 (57).
11. Василик О.Д. Податкова система України: Навч. посібник / Василик О.Д. – К.: ВАТ «Поліграфкнига». – 2014. – 478 с.
12. Гіга П.Т., Доля Л.М. / Основи податкового права: Навч. посіб. – 3-тє вид., випр. і доп. — К.: Т-во «Знання», КОО, 2018. – 302 с
13. Гурін Б. Державне управління / Б. Гурін ; пер. з франц. В. Шовкуна. — К.: Основи, 2013. —165 с.
14. Дадашев А. З., Лобанов А. В. Податкове адміністрування в Україні. - Видавництво «Книжковий світ», 2020. – с. 368-368.
15. Дорофєєва Н. А. Податкове адміністрування: Підручник / Н. А. Дорофєєва, А. В. Брілон, Н. В. Брілон. – Х.: Видавничо-торгівельна корпорація «Дашков і К», 2017. – 296 с.
16. Дяченко М.В. Стабілізаційна фінансова політика держави: зарубіжний досвід // Фінанси та кредит. 2019. №43 (875). С. 69-75.
17. Козак А. та ін. Фінанси та кредит: Навч. пос./ Під ред. А. Козака. – Київ: МП. «ПІПП», 2018. – 238 с.
18. Колесник О.Я. Економічна природа бюджетної безпеки держави / О.Я. Колесник // Наукові записки. Серія «Економіка». Фінансова система України, 2017. – Вип. 16. – С. 369-377.
19. Конспект лекцій з дисципліни «Податкова система України» / Д. Ю. Ляшко. – Дніпропетровськ: ДУЕП, 2018. – 75 с
20. Кудряшов В. Стан державних фінансів та напрями їх оздоровлення / В. Кудряшов // Економіка України, 2017. – № 3. – с. 14-26.
21. Кульчицький М. Вдосконалення бюджетної політики України в умовах застосування програмно-цільового методу адміністрування державних видатків / М. Кульчицький, Д. Ваньківич, М. Заплатинський // Формування ринкової економіки в Україні, 2020. – Вип. 19. – с. 352-357.

22. Крисоватий А. І., Десятнюк О.М. Податкова система. Навчальний посібник для студентів ВНЗ, Вид-во «Карт-бланш». Тернопіль. – 2014. – 331 с.
23. Марцин В. С. Податкова політика держави та її вплив на ефективність господарської діяльності торгових підприємств / В. С. Марцин, О. В. Солдатенко // Фінанси України. – 2020. – № 8. – С. 29–38.
24. Миронова О. А., Ханафєєв Ф. Ф. Про сутність податкової політики, податкового адміністрування та податкового менеджменту // Інноваційний розвиток економіки. - 2019. - №. 4. - С. 13-18.
25. Мішустін М. В. Удосконалення інструментів податкового адміністрування щодо забезпечення стабільних доходів державного бюджету // Економіка. Податки Право. - 2019. - №. 4.
26. Музика-Стефанчук О.А. Деякі питання щодо фінансової та бюджетної безпеки держави / О.А. Музика-Стефанчук // Митна справа, 2021. – №4, частина 2. – с. 82-85.
27. Опарін В. М. Фінанси : навч. посібн. / В. М. Опарін. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К. : КНЕУ, 2017. – 240 с.
28. Орлюк О.П. Фінансове право: Навчальний посібник: Юрінком Інтер, 2013. – 528 с.
29. Основы налогового права: Учебно-методическое пособие / Под ред. С. Пепеляева. – Х.: Инвест- фонд, 2018. – 160 с.
30. Податкова політика України: концептуальні засади теорії і практики: дис. ... доктора економічних наук: 08.04.01 / Крисоватий Андрій Ігорович. – К., 2019. – 437 с.
31. Податкова система та шляхи її реформування: навч. посібник / О. Данілов, Н. Фліссак. - К. : Парламентське видавництво, 2021. – 216 с. 5. Крисоватий А.І.
32. Податкова система України: України: Підручник/ [В. М. Федосов, В. М. Опарін, Г. О. П'ятаченко та ін.]; за ред. В. М. Федосова. – К.: Либідь, 2016. – 464 с.

33. Поляк Г.Б. Бюджетна система України. /Підручник для вузів. М.: - Юніті, 2015. -539 с.
34. Податкова система: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [Лютий І. О. , Демиденко Л. М., Романюк М. В. та ін.]; За ред. І. О. Лютого. — К.: Центр учбової літератури, 2019. — 456 с.
35. Радіонов Ю. Актуальні проблеми розвитку міжбюджетних відносин / Ю. Радіонов // Економіка України, 2019. – № 5. – с. 54-64.
36. Самохіна// Науково-практичний журнал Північно-Західного інституту підвищення кваліфікації України «Податки та фінанси». – 2016. – №2. – С. 7– 12
37. Уманець О.П. Сутнісні, системні та функціональні аспекти федерального бюджету України // Фінанси та кредит. 2015. № 19.
38. Фінанси: підручник./[С. І. Юрій, В. М. Федосов, Л. М. Алексеєнко та ін.] за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. – К.: Знання, 2018. – 611 с.
39. Фінансово-кредитний енциклопедичний словник: визначення терміну «податкове адміністрування» / М: Фінанси та статистика. За заг. ред. А.Г. Брязновий, 2014р.
40. Фінансова енциклопедія / О.П. Орлюк, Л.К. Воронова, І.Б. Завіруха та ін. ; за заг. ред. О.П. Орлюк. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 472 с.
41. Цубрович Я. А., Єгорова М. С. Державний бюджет та його роль в економіці // Молодий учений. 2019. №10. - С. 834-837